

MEMO

Onderwerp:
Controle schoraanvulling Bruinisser Stelberg

's-Hertogenbosch,
11 oktober 2011

Van:
Gijs Kos

Afdeling:
Divisie M&R 's-Hertogenbosch

Aan:
Roy van de Voort
Dick de Jong
Jan de Pagter

Projectnummer:
B02043.000133.0100

Opgesteld door:
Gijs Kos

Ons kenmerk:
075762004:0.3

Kenmerk Projectbureau Zeeweringen:
PZDB-M-11276

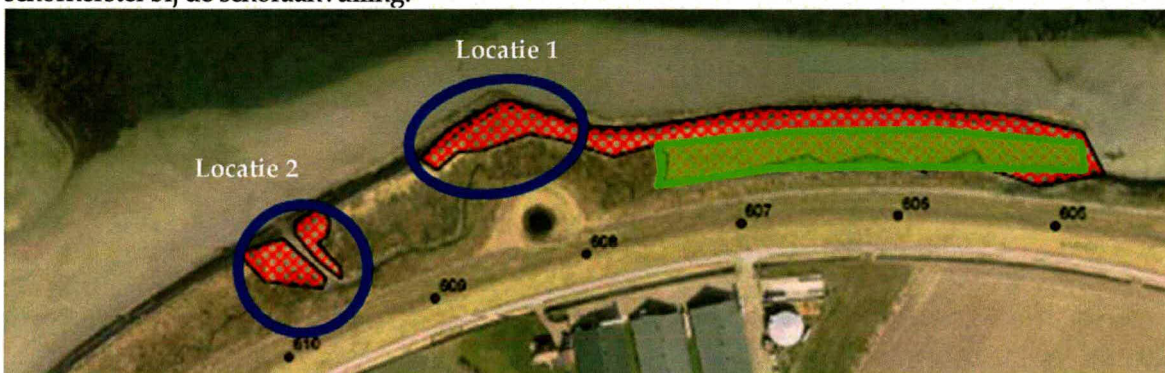
DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Kopieën aan:
Peter Meininger

Inleiding

Delen van de schorren op het voorland van de Anna Jacobapolder zijn geërodeerd. In aanvulling op de dijkwerkzaamheden heeft Projectbureau Zeeweringen (hierna: Zeeweringen) de schorrandverdediging aangepast (ARCADIS, 2008a) en een deel van de weggeslagen schorren aangevuld (ARCADIS, 2008b). Voor deze werkzaamheden is een vergunning afgegeven (Provincie Zeeland, 2008). In 2010 heeft een controle plaatsgevonden van de schoraanvulling en hiervoor is een memo opgesteld (ARCADIS, 2010). Voor de aanvullende werkzaamheden heeft vervolgens ook een toetsing plaatsgevonden in een memo (ARCADIS, 2011). Voor meer informatie en details over de schoraanvulling en wettelijk kader, verwijzen wij naar de hiervoor genoemde stukken.

Op 8 september 2011 heeft een veldbezoek plaatsgevonden aan het projectgebied (zie Afbeelding 1). Tijdens dit veldbezoek is gekeken of de voorwaarden zijn gecreëerd voor een zo optimaal mogelijk schorherstel bij de schoraanvulling.

Afbeelding 1 (uit ARCADIS, 2011): Luchtfoto van het te herstellen schor. Op de foto's staan de dijkpaalnummers (dp) van de aanliggende dijk. De delen in de blauwe cirkels zijn aangevuld. Het groene deel geeft het vergraven deel van het schor aan.

015990 2011 PZDB-M-11276

uwe ,Controle schoraanvulling Bruinisser Stelberglig

ARCADIS

Resultaten

Drie delen zijn bekeken: het afgegraven deel en de aanvullingen op locatie 1 en 2:

Afgegraven locatie

De foto hiernaast geeft de afgegraven locatie weer. Deze locatie was te hoog, waardoor voorzien was dat niet de gewenste schorvegetatie zich zou ontwikkelen. Door een afgraving is de locatie verlaagd en de grond is gebruikt voor de aanvullingen op locatie 1 en 2. De locatie is goed afgewerkt (vlak) en de hoogte lijkt in orde (dit kan pas na inklinking en hoogtemetingen definitief beoordeeld worden).

Locatie 1

De foto hiernaast geeft de nieuwe situatie op locatie 1. De aanvulling lijkt op de goede hoogte te zijn aangebracht (dit is pas te beoordelen na inklinking en hoogtemetingen). De afwerking is alleen wat 'rommelig'. In vergelijking met bijvoorbeeld de werkstrook langs de Abraham Wissepolder of het afgegraven deel van het schor is de afwerking van de bodem grof. Het vlakke uiterlijk van de twee voorbeelden is niet bewerkstelligd voor dit deel van de schoraanvulling. Dit heeft te maken met de draagkracht van het schor. Het schor

is in plagen afgegraven. De schorklei heeft een grove structuur, waardoor het niet mogelijk is om dit deel van het projectgebied glad af te werken. Verder blijft op dit deel van het schor nog wat water staan, stagnerend water leidt niet tot een gunstige ontwikkeling van schorvegetatie (water blijft aanwezig, wordt door verdamping heel zout wat niet goed is voor de vegetatie). Het is goed na de winter te evalueren wat uitvlakken door getijdenwerking voor gevolg heeft.

ARCADIS

Locatie 2

De foto hiernaast geeft de situatie op locatie 2. Te zien is hoe een goede landschappelijke invulling aan het te herstellen schor is gegeven. In het aangevulde deel ligt een geul die aansluit op de bestaande kreek en afvoert door het open deel in de schorrandverdediging. Ook hier lijkt een goede hoogte te zijn aangehouden vergeleken met het resterende schor (dit is pas te controleren na inklinking en hoogtemetingen). Net zoals op locatie 2 is de afwerking alleen grof. Dit heeft weer te maken met de grove schorklei, die het niet mogelijk maakt om het echt glad af te werken.

Stagnerend water zorgt niet voor een gunstige vegetatieontwikkeling van het schor (water blijft aanwezig, wordt door verdamping heel zout wat niet goed is voor de vegetatie). Na de winter kan gekeken worden wat de getijdenwerking voor effect heeft gehad.

Aandachtspunten

In onderstaande tabel staan aandachtspunten en bijbehorende acties genoemd.

Aandachtspunt	Actie
Hoogte van de aangevulde delen	Enkele maanden na de aanvulling is het schor wat ingeklonken. Op dat moment kunnen hoogtemetingen worden uitgevoerd.
Afwerking op locatie 1 en 2 is grof	Het machinaal 'gladstrijken' van beide locaties doet mogelijk meer schade dan dat het oplevert. Voorstel is om na de winter 2011-2012 te evalueren of nog een nadere ingreep vereist is. Mogelijk zijn de schoraanvullingen dan wat ingeklonken en verspoeld. In het voorjaar van 2012 is te zien of het uiterlijk nog te grof is voor een voorspoedig schorherstel.
Blijvende aanwezigheid water op locatie 1	Evaluatie volgens op veldbezoek na de winter. In de winter verandert de structuur van het schor mogelijk (wordt gladgestreken).

Bronnen

- ARCADIS, 2008a. Passende Beoordeling Realisatie Schorrandverdediging, Anna Jacobapolder, Oosterschelde. Kenmerk PZDB-R-08058, 110502/ZF8/0W6/201310. Van 10 maart 2008. In opdracht van Projectbureau Zeeweringen.
- ARCADIS, 2008b. Habitattoets dijktraject Anna-Jacobapolder, Veerhaven en Willempolder + Schoraanvulling. Oosterschelde – Deelproduct. Kenmerk PZDB-R-08-08146, 110502/ZF8/1V8/201310. Van 10 juni 2008. In opdracht van Projectbureau Zeeweringen.
- ARCADIS, 2010. Controle schoraanvulling Anna Jacobapolder. Van 19 oktober 2009 110502.201310.
- ARCADIS, 2011. Toetsing werkzaamheden schoraanvulling ter hoogte van Bruinisser Stelberg. Van 13 april 2011. Kenmerk PZDB-M-11036.
- Provincie Zeeland, 2008. Vergunninging ex. artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998. Kenmerk 08020899/NB.08.033, van 8 juli 2010.